TS (SHOx)
M 18

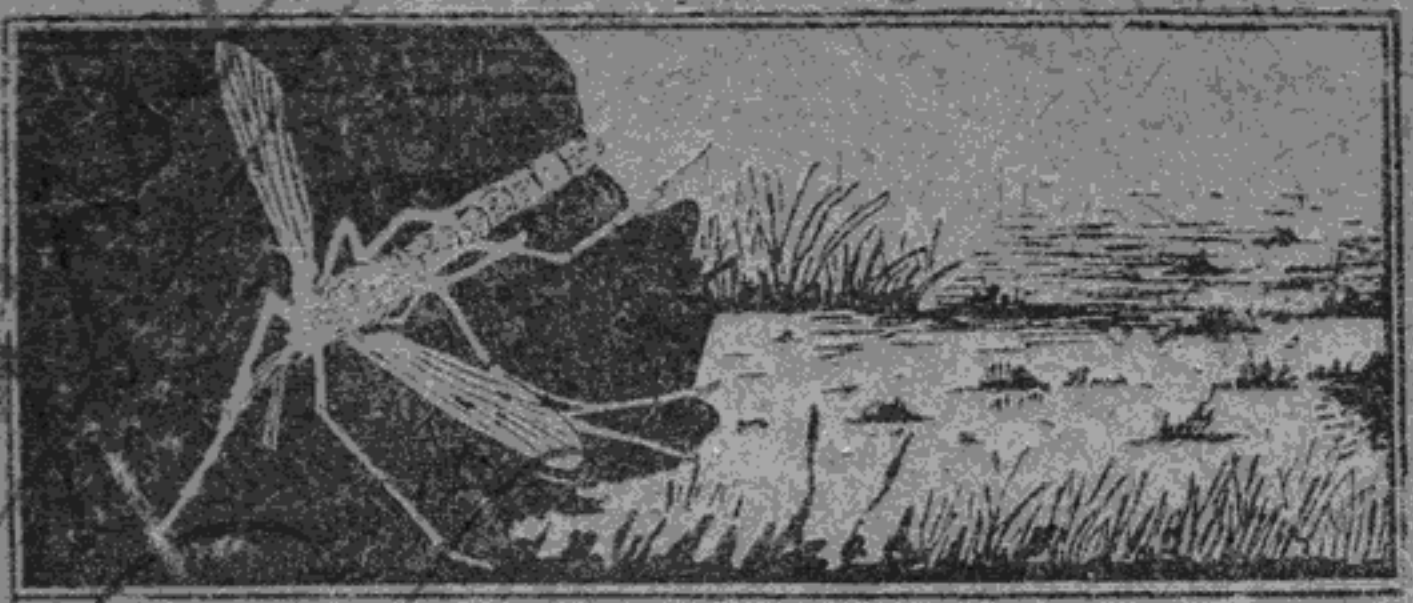

apsna assr jlarkomissariaţ aguabziaraxıqara
uəs iaţr aţropikaţ qəmazarakua rinstitut

Lyn. s. qaparize

_193 ş.

amaliaria

aqnəţ idərţu

★

aqua — apsnəţi aħəntkarraţ iqutəqərta — 1938

55(5A8x)
M18

I. amaliaria jlar rguabziarazə irəcbara dəunə iəqoup.

1. amaliaria adunei zexıənqara aɥəmazarakua iəqou zegıə reiha auaa irəxıueiţ; asoveţ ҧəlaɸə ui ala esəşkusa iɥmazayxoiţ 6.000.000 auaapsəra; apsnə inxo rəbƶeiharayək amaliaria rəxıueiţ.

2. hara hҧəla amaliaria azaral iəqanaço daara mcxuə idəuup:

a) dəuk haguəlamlaķua izlahhasabəz ala millionķ açķəs ineihanə aqamş əɜloiţ anxaja rɸə macara;

b) axa amaliaria aeрidemia anjərqıo, amxkua rɸə auəsura eiha ianasakıaћəmtou, apxəni tagalani rzə aup. iara ubri alagıə ailķaara marioup, şaqa izyaʃgıanə iəqou ari aɥəmazara axazqanxaʃei aķolxozaai rzə;

g) inxo-inçua rɸənҧ auaapsəra raʃa aamtalа auəsura rələmşo iaxəqanaço, amaliaria daara aķər xıantara dəus irəmoup aguabziaraxıɥara organkuei asocstraxəi;

d) 1933 şəkusazə apsnəҧi asocstrax amaliariala iɥmazʃou irnataz abiulleţenkua rxəpxıaɜara egıərt, avenerikaҧ aɥəmazarakuei agriրpi narxəpxıaɜalanə, iɸķəu aɥəmazarakua rzə itiu abiulleţenkua ireihauр;

e) cxəraara zmouķua iəqou amaliariala iɥmazʃou rəbƶeiharayəķ rəmɥ rəlɜaanə iqaloiţ, nasgıə ipsuagıə dqaloiţ.

ƶ) amaliaria axəqou atəpkua rɸə, amaliaria, şamaxamzar axuɥkua zegıə irəxınə, aɸar igəlo rəzhara eiçanaqıoiţ, aʃa-ʃə rzəmķəua, xşəylagıə dəuķ rzəmhaua iqanaçoiţ.

II. ari aɥəmazara aɸşjərnago.

1. ámaliaria uayə eraznaķə aquara-quara ћa deiçasua dqanaçoiţ. danarəxıtſlaķ aſtaxı amca şoura dtanarĭueiţ, aţemperaţura 1-2 saat rəla 40 gradus aqnənɜa ixaloiţ; nas, abʇaapnə 3-6 saat rnays, aɥəmazayə apxɜə anilçlakı iţemperaţura anormaɸənɜa iləeiueiţ.

БИБЛИОТЕКА

1829

2. abas ala uayə dərəxıtʃueiţ esəmşa, mşkə bţəx mşkə, ma yəmş bţəx mşkə.

3. imaɥəmkua ubasgıə ianəqalo əqouр, aɥəmazayə akəraamta (3-4 mşə) itemperatura kamhaua—ui eiharak ianəqalo uayə amaliaria rapxıa ianiəxıua aup.

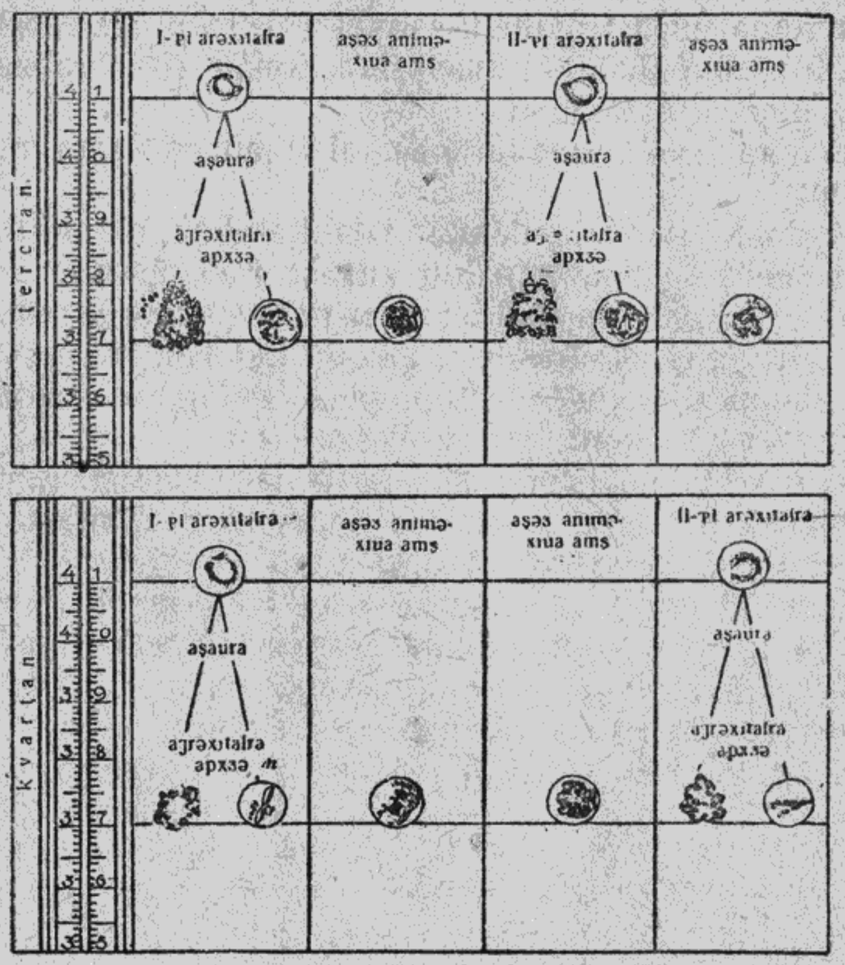

aşəs ɥmazara amyapəsrei. asəs zərφıo aparazit auayə ilaφə aφiarei reizəqala sxemala asaxıa.

auayəţəysa ilaφə amaliariaţ parazitkua rφiara astadiakua rəla aşəs amyapasfa uzərbo asxema.

4. ari aɥəmazara auayə damrəxıtfkua ianiəxıuagıə qaloiţ—amala iəmų kuadanə, akrəfara iguampxo, **axəxı** iəmanə dqanaçoiţ.

III. ari aɥəmazara zəxqıo arban?

1. 1880 şəkus aan açara dəu zmaz francəzk, laveran, maliariala iɥmazayəz ifa ialanə iaairpşiţ, aplazmodia, ma amaliaria aparaziţ ha xıɜəs izərtaz, ari aɥəmazara qazço, apsə zxou akə.

2. art aplazmodiakua zənɜak issaɜanə iəqou psəzxakuou ireiuoup; uərt aɥəmazayə ifa aqnə iφioiţ, afaţə aqapf kumpəlkua pxastarţueiţ (xdərbgaloiţ). abas ala aɥəmazayə ifa kuadanə dqarçoiţ; art aplazmodiakua

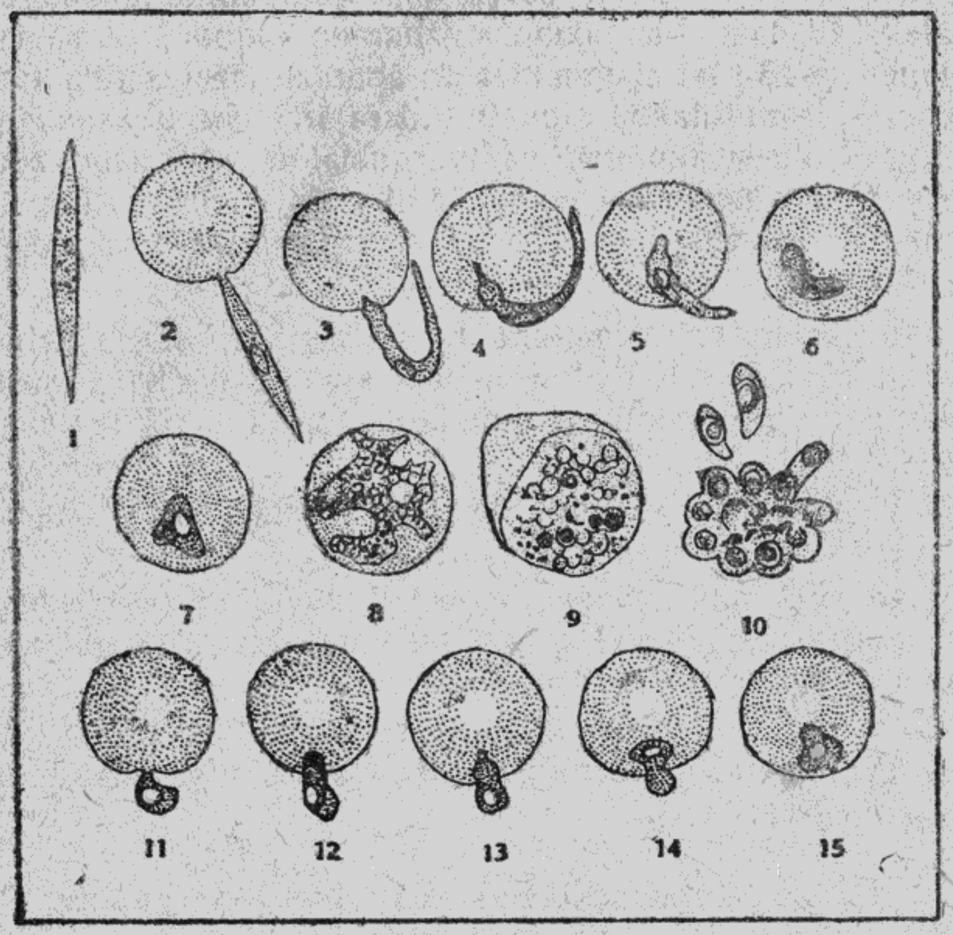

II-pi atablica. 1—axala sporozoiţk, 2—5—asporozoiţ iqapfu afa kumpəl xuų işalalo; 6—8—afa kumpəl xuyə aφə aşizonţ aφiara. 9—zəzhara nasaxıou aşizonţ; 10—aşizonţ merozoiţkuanə rşara; 11—14—amerozoiţ afa kumpəl xuyə işalalɔ; 15—aşizonţ φa (pşka) ui anays aşizonţkua φiafas irəmou arboup asaxıakua 8, 9. 10 rφə.

abɿaapnə aſaꝗə aqapſ ḳumɒəlkua rɸouɒ daara ḳər irdəunə miḳrosḳoɒla iaxıərbo.

3. uajazə auayəꝗəysa amaliariaꝗ ɒaraziṭkua x-xḳəḳnə irdərueiṭ: xəmṣrꝗi, pſəmṣrꝗi, aṭroɒiḳaꝗ maliaria forma ɒaraziṭkua.

4. art ax-xḳəḳ aɒaraziṭkua aḳəi-aḳəi eipṣəm (amiḳrosḳoɒ açaqa iuboiṭ ui) reiɸarꝗəſaləei, anays, rəpstazaaſa myasſaləei uħa.

5. aſaꝗə aqapſ ḳumɒəlkua rɸə art aɒaraziṭkua rpstazaaſa guoutozar (uaſḳlapṣuazar) iuboiṭ xəmṣərꝗi amaliaria aforma aɒaraziṭ, aſaꝗə qapſ ḳumɒəlkua ianənaguəlalaḳı 48 saat rəla iaxıənʒa azharanə iəqou aɸənʒa iazhaueiṭ; a-48 saat alagamtazə ari aɒaraziṭ aɸeiyṣarala axəlç ɸəc, aɒlazmodiakua aioueiṭ,— dara artx iara ubasqanɿqıa eibgou aſaꝗə aḳumɒəlkua iyarguəlaloiṭ, ubri aamtazouɒ abɿaapnə aɥəmazayə uayə işimbacala danarəxıtſua; ari amaliaria forma aan aɥəmazayə məṣḳə bɿəx-məṣḳə darəxıtſueiṭ.

6. pſəmṣ rꝗə amaliaria forma aan, abas ala azhara naʒa, 72 saat rəla iqaloiṭ, aɥəmazaygıə yəmṣ bɿəx məṣḳə darəxıtſueiṭ; aṭroɒiḳaꝗ amaliaria forma aan ari azhara 40-48 saat rəla ialgoiṭ.

7. aɸeiyṣarala auayə iſaɸə abas ala aɒaraziṭ aɸiara xaçei pħəsəida aɸiara ħa iaſtouɒ.

8. abri aipṣ aɸiaraan aɒaraziṭkua raxıꝗ pətḳ aɸeiyṣaraqənʒa izəmnaʒaḳua rɸərzeiyəmṣaḳua aſa ialaxoiṭ, xaçei pħəsi ɒaraziṭ formakuanə.

9. art xaçei pħəsi aɒaraziṭ formakua abɿaapnə aḳəraamta aɥəmazayə iorganizm (iɿa-iɿə) ialaxoiṭ, xıaa mcxuə rzaamgaḳua.

IV. art aɒlazmodiakua auayəꝗəysa iorganizm (iɿa-iɿə) işalaɿo.

1. maliariala iɥmazayu aṣpricala aſa pətḳ aaiəlxnə zguə bziou auayə iəlaçazar,—ui 8-10 mṣ rəla maliariala dəɥmazayxoiṭ.

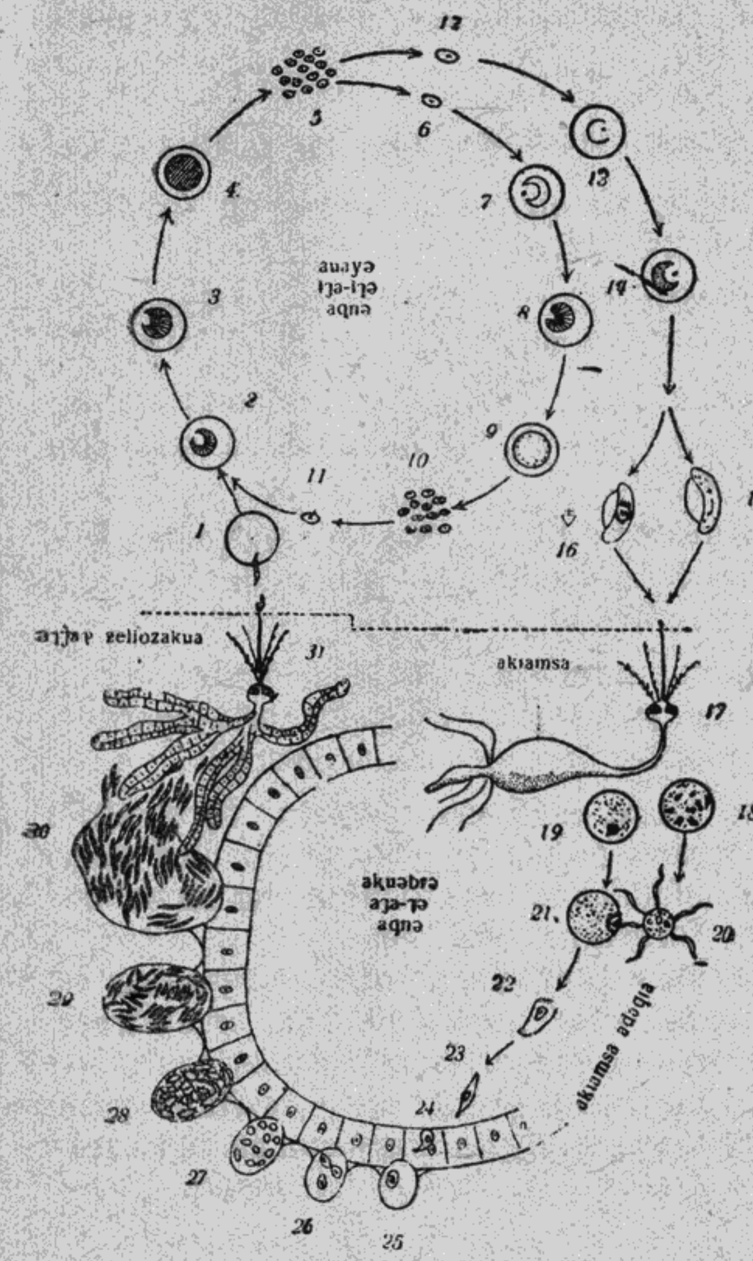

amaliariaꝗ ɒaraziṭ aɸiara ciḳl.

31. amaliariaꝗ ḳubrə auayə iəchanə iſa ialanagaloiṭ asɒorozoiṭkua. 1—iṣḳuaḳuou aſa ḳumɒəl xuɥkua amaliariaꝗ ɒaraziṭ iṣalalo (asɒorozoiṭ). 2, 3, 4,—amaliariaꝗ ɒaraziṭ (ṣizonṭ) aɸiara iqapſu aſa ḳumɒəl xuɥə aɸə. 5—amaliariaꝗ ɒaraziṭ (ṣizonṭ) merozoiṭkuanə aṣarəi iqapſu aſa ḳumɒəl xuɥkua rɒərgarei. 6—amerozoiṭ iqapſu aſa ḳumɒəl xuɥaxı ineiueiṭ. 7, 8, 9—aṣizonṭ aɸiara. 10—aṣizonṭ aɸṣara asaxıa anomer 5 aqnə eipṣ. 11—amerozoiṭ nəquoiṭ asaxıa nomer 6 aqnə iṣarbou eipṣ. 12—amerozoiṭkua ruaḳə igometaxoiṭ. 13, 14—agometa aɸiara. 15—axaçaꝗ gometa. 16—apħəsꝗ gometa. 17—aḳubrə auayə iəchanə agometkua zlou aſa ilnaɿɿaaueiṭ. 18—aḳubrə akıamsaɸə axaçaꝗ gometa. 19—apħəsꝗ gometa aḳubrə akıamsaɸə. 20—amiḳrogometkua ṣəqalo. uərt ruaḳə amiḳrogometaɿ ialaloiṭ. 21—amiḳrogometa. 22, 23—ooḳineṭ. 24—ooḳineṭ aḳubrə akıamsa atʒəvara ialaloiṭ. 25, 26, 27, 28—oocisṭkua. 29—oocisṭ aɸə asɒorozoiṭkua qaləeiṭ. 30—zəlra naʒaz oocisṭa pjoiṭ, nas aḳubrə aɿəi-ɿə aɿɿa auaṭalakua asɒorozoiṭkua eimɸxarkəueiṭ.

2. abʃaapnə apstazaaraɸə aɥəmazayə afa ʃgıa iəlxnə zguə bziou iəlazço „anofeles“ ha xıɜəs izmou ķubrəuƿ; ari rapxıaɜa 1837 şəkusazə iaazərpşəz aingləzƿi açara dəu zmaz ross iouƿ.

V. işpeitanagoi aķubrə anofeles, amaliaria xıaa-ɸķ.ə?

1. aķubrə anofeles afa ajərc auaa irəkuƿoiţ (irədprəloiţ) xuəlpazələei uaxənləei.

2. aķubrə amaliaria zəxıua aɥəmazayə ianikuƿo, ifa iəlʃʃaanə iago, amaliaria zərɸio, aƿlazmodiakuagıə accoiţ.

3. aƿlazmodiakua zlou afa aķubrə akıamsa itaɬoiţ; araqa axaçei aphəsi aƿaraziţ formakua rəda amaliaria aƿaraziţkua zegıə nʃoiţ.

4. aķubrə akıamsaɸə axaçei aphəsi aƿaraziţ formakua eidəloiţ (xaçarei phəsrei rzeibaueiţ), aftaxı akıamsa aðaxıƿi aʃaxıə ineinə iadƿaloiţ.

.5. araqa akıamsa aðaxıƿi aʃaqnə aaʃa (мешочки) xuəɥkua aanaxuoiţ; art aaʃa xuəɥkua rɸə amaliaria aƿaraziţkua xaçei phəsi hasabla iaaqumçɜaķua iaɸuƿ.

6. afa alʃʃaara aftaxı 8-15 mşə ançlaķı, xaçei phəsi rəla (hasabla) aƿaraziţ aɸiara açəxua pʃoiţ; abri aamtazə aķubrə aʃʃa auaţalakua, sƿorozitkua ha xıɜəs irəmanə, aƿaraziţ ɸa formakua rəla iƿuƿ.

7. abʃaapnə aķubrə auayəƿəysa afa iəlnaʃʃaanʒa ac axilanaçaz atəp aɸə aʃʃa aunaʃueiţ, afa arçaoıarazə, izban aķuzar, nas afa ac ala alʃʃaara iazəmariaxoiţ.

8. aʃʃa auaţalakua rɸə aƿaraziţ ɸa-sƿorazitkua zmou aķubrə auayəƿəysa iəkuƿar, afa anilnaʃʃaaua aamtazə aƿaraziţ ɸa-sƿorazitkua zlou aʃʃa iʃei-ʃə ialanaçoiţ.

VI. aķubrə anofeles aqnəƿ amaliariaƿ ɸķ.ə zouəz auayəƿəysa ifa iaqazfaxozi?

1. auayəƿəysa ifa iannalalalaķı aƿlazmodia ɸəķkua eraznaķ afa ķumpəl-qapfkua irguəlaloiţ; uaqa azharei aɸeiyşaraləei aɸiara ilasnə ialagoiţ.

2. aķubrə aniəcha aftaxı 8-10 mşə ançlaķı auayəƿəysa ifaɸə, ubri aɥəmazayə darəxıtfua aqara aƿaraziţkua eizoiţ.

VII. amaliaria aɸiarazə iataxəuzi?

1. zegı rapxıa aƿaraziţkua zfa ialou amaliaria zəxıua aɥəmazayə dəqazarouƿ.

2. anays, amaliaria eitazgo aķubrə anofeles əqazarouƿ.

3. abart raamɥədaraxaz, ubri adgıəl aɸə aţemƿeraţura 16 gradus ireiçamzarouƿ, izban aķuzar açķəs eiçou aţemƿeraţura aqnə aƿaraziţkua aķubrə aʃei-ʃə aɸə izɸiom.

4. abart zegıə, rəxpagıə aamtaķ ala eikufanə apxəni ɸəyratagalani raan auƿ ianəqalo, abri aɥnəƿ amaliariala iɥmazʃaxo rxəpxıaɜara abri aamtazə məcxuə iraʃaxoiţ.

5. apxən zʃa ialanə izəzʃərçuei, ma ckıa zɸəzzəmxufƿkuazi rouƿ aɜəni aapəni maliariala iɥmazayxo.

VIII. amaliaria açəxuapʃara zalşonə iəqouma?

1. amaliaria açəxuapʃara, ħaras iataxəuzi, iqaloiţ; hara iaadərueiţ uajə asoveţƿ eidgəlaɸə imaɥəmķua araionkua, maliariala iɥmazayxoz rxəpxıaɜara axmaɥxaz, ara apsnə—gagrei, psərɜxəei, msrei amaliaria zənɜaķ açəxua pʃara halharşeiţ, aquei, ţquaryaləi, ƿicundei egıərt araionkuei rɸə daara aķər ifakuahcalţ.

2. amaliaria ɔkuahxɜar anhalşoz maliariala iɥmazʃou iahzalərgar aķuən, izban aķuzar, ubasqan aķubrkua aɸķə (ɜapaɜa) axıaargo rouaməzţ.

3. mamzar aķubrə „anofeles“ aķə aanməʃķua inərʃazar, ari aɸķə (ɜapaɜa) eitazgo qaloməzţ.

4. auəs azə eiooıup art rəybagıə napə eicdharķərc: aɥəmazʃa rəxufƿrei aķubrə anofeles anərʃarei.

IX. maliariala iɥmazayu ixə şnəquigaşa.

1. amaliaria zəxıua aɥəmazayə, aķubrə anəqala, egıərt zguə bziou auaa rzə dîartouƿ.

2. ubri aqnəƿ, zegıə rapxıaɜa çaqa işarbou eipş, aķubrə imərharaƿə dnəquarouƿ, iɸərʃixıɥarouƿ.

3. ahakıəm işiħo ala ibɿaməɿķua, iɸixuɬɸlarouɲ.

4. arəxıtʃra zquaçəz aɥəmazayə, iguə bziaʒaxəeiţ ħa dupxıaʒarɸ dəqam; arəxıtʃra aniquaçlaķı aʃtaxıgıə amaliaria aɲaraziţkua aʃa ialaxanə detadrəxıtʃər qaloiţ, nasgıə, aķubrə amaliaria airxıərgıə qaloiţ.

X. uajazə amaliaria iaxuaranə iəqou axuɬkua.

1. axıəna amaliaria daara iaxuartou xuɬuɲ; ahakıəm işiħo eipş ibɿaməɿķua iəjlaɸuɲ axıəna.

2. uajə aaigua iɿərçəz aɲreɲaraţkua raxıɸ daara xuartara dəu rəlouɲ: ɲlozmociţ, aķrixıən, osarsol.

3. aɥəmazayə iədagıə, axıəna zguə bziougıə iərtoiţ, amaliariala dəɥmazayəmxarazə.

XI. aķubrkua zegıə amaliaria eitargoma?

1. aķubrə xķkua raɿouɲ; anofeles zaxıʒəu aķubrkua rouɲ auayəɸəysa iaxı amaliaria eitazgonə iəqou; „ķuleķs“ zaxıʒəu aķubrə amaliaria araxui apsaaɸi idnarxıueiţ. aķubrə-oıra sţegomia—auaa idnarxıueiţ aşəʒ yaɿi (желтая лихорадка) aɥəmazara dengei.

2. anofeles ķubrə xķkua raɿaʒouɲ (jabala ķər xəpxıaʒara əqouɲ) ara, apsnə mcxuə iraɿouɲ anofeles ķubrəoıra, nas abnaɸi, açla guayaraɸi anofeles ķubrəi.

XII. aķubrkua rəɲstazaaʃei rəɸiaʃei.

1. aķubrkua rəķuţaoıkua xəpxıaʒarala 200 rqənʒa aʒ-taɸartakua rɸə ixərçoiţ, aķuţaoıkua rəxçara aķubrkua iaha iaxərzəmanɬalou, zçauəlara xuɥu aʒənķəlartakuei, aʒmaxkuei, aʒtaɥkuei, aʒrakuei, abasseinkuei, aualərkuei, açla guayarakuei, ub. egıərtgıə rɸouɲ; art aʒ-taɸarakua amra rəkupxo, aʒə-hasķıən rəmanə iəqazarouɲ.

2. 3-4 mş rəla art aķuţaoıkua aķubr xuarş xuɥkua rguəlçueiţ; art axuarşkua, alax xuəɥkua rəpşrakua rəmouɲ, ɿgıa lassə irəzhaueiţ.

3. art aʒə itou axuarş-marşkua ckıa urəpşər xəla çaqa aʒə itaķnahanə iuboiţ: art amaliariaɸ aķubrə xuarşkua

raķuʒam; amaliaria ķubrə xuarşkua raķuzar, uərt ixuxuaʒa aʒə ixəuɬa auɲ iştou.

4. 2-mɥəbɿa 3-mɥəbɿa rəla art axuarşkua znə iɲarķıxanə, nas iķubrxoiţ. ari aķubrə zegı rapxıaʒa auayə dəztou aynə aşqa eixoiţ, aʃa ajracə,—nas qara aaigua iəqou aʒ-taɸarakua rɸə aķuţaoıkua xnaçoiţ.

5. ķubrəķ pxənraķ ala millionķ aqənʒa aķubrə axəlçueiţ.

6. aʒə ztou açla guayarakua rɸə aķuţaoıkua ʃtazço ķubrkuaķgıə əqouɲ.

7. aķubrə anofeles işiaşou icozar y-ķilometrķ raqara ipərueiţ.

XIII. aķubrə anofelesi amaliaria nəquzəmgo aķubrə ķuleķsi işɲeiydəraaɸu?

1. amaliaria nəquzgo aķubrə ax-xuɥə aqnə iamouɲ:

a) ac (хоботок);

b) y-epxıəʃʃaagakuaķ (щупальцы), aurəla ac iaqaranə;

c) y-paça xuɥkuaķ;

d) iarbaoıəu aķubrkua rpaça xuəɥkua (усики) axuə pşka rəkuħħə iəqouɲ—iarcənou aķubrkua irəmam.

2. amaliaria nəquzəmgo aķubrkua art zegıə rəmouɲ, amala uərt repxıəʃʃaagakua ķıaɸuɲ aķumzar, ubri aqnəɸ rbaragıə eraznaķ azə egıəmariam.

3. amaliaria nəquəzgo aķubrə atʒamc ianķədɸalo, aʃtaxı atʒamc iaķımərsķua iʃtəxnə iaķəuɲ, amaliaria nəquzəmgo aķubrə işeibgo atʒamc iazeiqaranə iķədɸaloiţ.

4. atuan aqnə amaliaria nəquzgoi amaliaria nəquzəmgoi aķubrkua reiydəraara marioup:

a) apxıaɸi (aķə) apxıaɸ ʃaɲ-xuəɥkua rəla iķnahauɲ, labaças;

b) egi adaʃma, atʒamc işķədɸalou eipş auɲ, işķədɸalo.

5. eiharaķ apsnə mcxuə uayə iibo, amaliaria nəquəzgo aķubrə amɿəjyakua qara-qara iķələikuaɿaaɬa iəqouɲ (aķələikuaɿaara zmou amɿəjyakua).

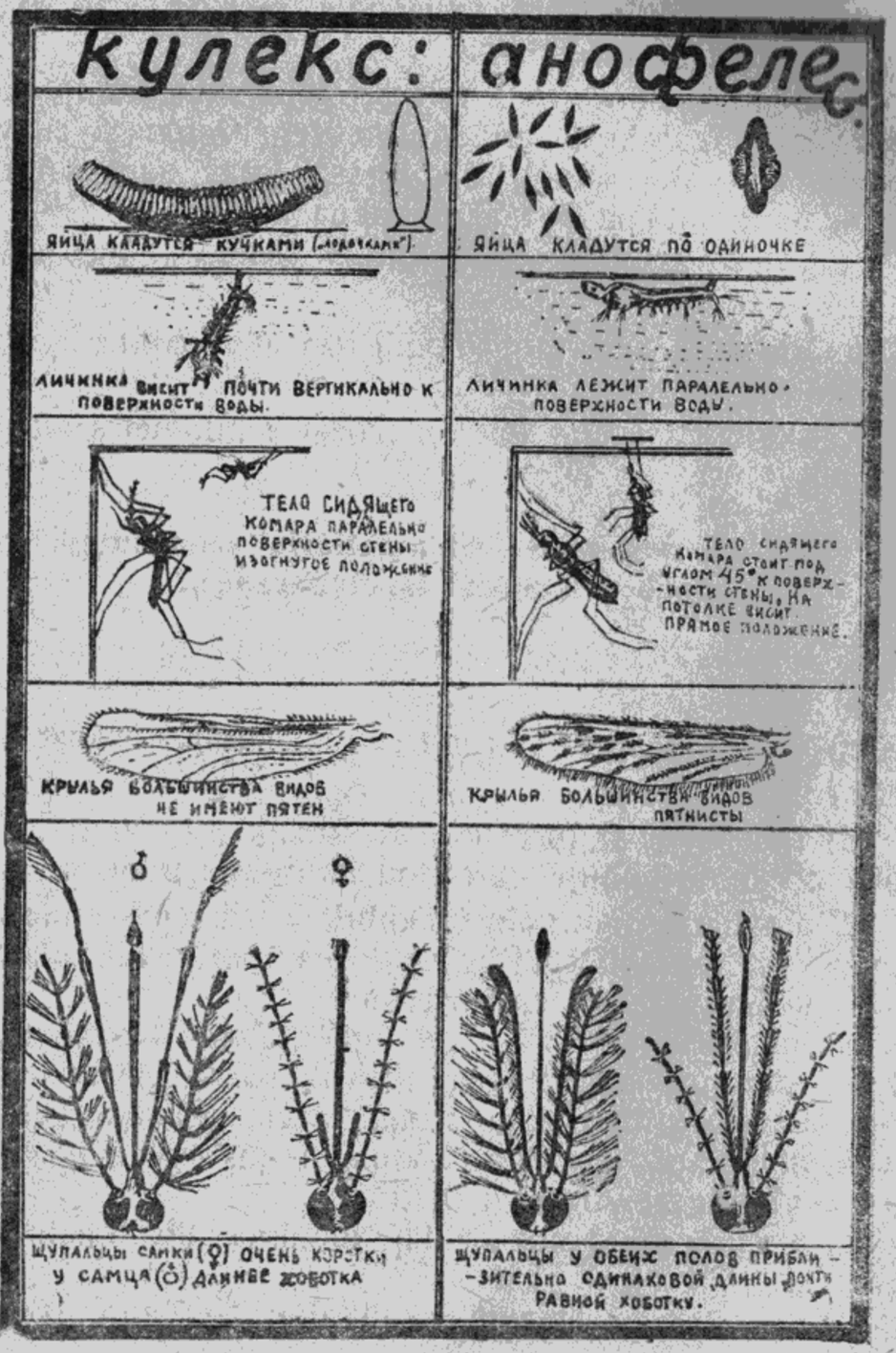

xəxı, arəmamraxı iəqou maliariaꝑ ḳubrзam. 1 — axuarş xuɥə (aliɥinḳa) 2 aḳubrə. 3—amɟəjya. 4—ax-xuɥə.

xəxı arəoпaraxı iəqou—amaliariaꝑ ḳubrə anofeles aup. 1—axuarş xuɥə (aliɥinḳa). 2—aḳubrə. 3—amɟəjya. 4—ax-xuɥə.

VIV. aḳubrə iafozi?

1. iarcənou aḳubrə abɟaapnə auayi araxui rſala iɥoiṭ.

2. iarbaoпəu aḳubrkua açiaakuei aɫəri rзə (сок) ala iɥoiṭ.

XV. aзən rxə abargo aḳubrkua?

1. axıta şaaqalalaḳı anofeles zaxıзəu aḳubrkua iarbaoпəu zegi iarcənou reiharaḳəi nɟoiṭ.

2. arbaoп zəniaxıou iarcənou anofeles oırakua xəpxıaзarala imaɥnə ipsə-ibzamḳua aзənra rxərgoiṭ—auadakuei, ananərakuei, ajtrakuei, aφtrakuei, apodvalkuei ubas iəçagı axəbra pxakuei rφə; uərt abɟaapnə rφərɟaxəueiṭ aḳuaḳıta laſcarakua aḳaruat açaqa, aşḳaf aſtaxı uħa ubas aḳərqara rφə.

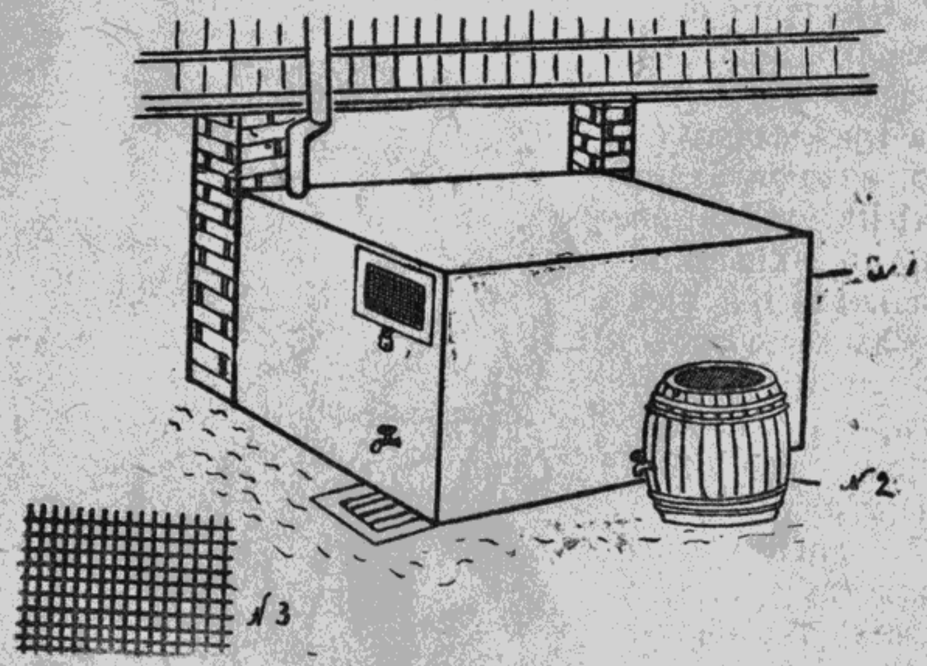

aзə aizgarta amexaniḳaꝑ xıɥaga amanə.

3. aapənrazə apxara şaaqalalaḳı eipş, iarcənou aḳubrkua rəpsə taloiṭ, auayəꝑəysei araxui rſa rəɟɟoiṭ, nas aaigua qara зtaꝑartaḳ aφə aḳuṭaoпkua xərçoiṭ.

4. nofeles xkkuak (abnaʈi, açlaguayaraʈi ubas iəçagı) aɜənra işxuarşu irxərgoiţ; abri aqnəʈ uərt ubri aamtazə aɜtaʈarakua rɸə uayə iboiţ.

XVI. akubrə xuarşkua rakupara.

1. aɜtaʈarakua rqnə ixuarşnə ianəqou aamtazə auꝑ akubrkua rakupara anəmariou.

2. ubri aqənʈ araion aɸə aɜtaʈarakua iəqou pşaaʈuꝑ (iguataʈuꝑ), ma işərho eipş, akubrkua axɸiaşa atəpkua ilapşəkuçaʈuꝑ.

3. ubart raxıʈ anxara-nçəraɸə uayə iəxuartanə iəqou aɜtaʈarakua, iahhaꝑ: acisţernakua, abakkua, aualərka uha ubas egıərtgıə—akubrə tamlaraʈə rəxyakua ckıa iqaçalaʈuꝑ, ma akubrə zəzkələmsəşa aixaʈə kata rxarpaʈuꝑ; aɜə akraamta irtarxalaʈəm: aɜə psaxlaʈuꝑ.

4. imaʈaxuəmkuan iəqou, aɜtaʈarakua nəłləei xahləei itərʈaanə aɜtaʈa ɸəckua qamlarc azə azɸləmhará ataxəuꝑ.

7. iəkuʈou aɜkua adrenaz zrakua rəla iouʇʈuꝑ, ajəʈ zrakua trəckıaaʈuꝑ.

aɜtaʈarakua aneft rəxʈalara.

6. aɜtaʈarakua rtarbara qamlonə iəqanə axuarşkua anaanaxua — abri eipş aɜtaʈara agazi, ma anefti rəxʈalaʈuꝑ kvadraţʈ metrak aɸə 40,0 qalaraʈa.

7. anefţi agazi rcənxuras ꝑarizʈ aiaʇara akurhhəzar alşoiţ. abri azə xutak aeʇa(зелень)100 xutak amyaʈ saba ixunə ialapsaʈuꝑ.

8. açla guayara nəłla ckıa itərʈaaʈuꝑ.

XVII. apsəɜ gambuzia akubrə xuarşkua raʇaɜauə innarʇoiţ.

1. 1925 şəkusazə italianʈ ahakıəm ruxaɜe n. ꝑ. iaaigaz apsəɜ agambuzia uaj azə, aaxəç-kavkaz zegıənqara iaxıɜanə iəqouꝑ, nasgıə abʇaraʈi aziei, urəsʈəlanʈi s.f.s.r-i ukrainei raxı iiagouꝑ.

2. gambuzia apsə ştou izriua psəɜuꝑ; znək ala 300 rqənɜa apsəɜ xuykua ariueiţ; pxənrak ala (znə yənʈ akumkua) akərnʈ apaʇa ariueiţ.

3. agambuzia zəpsə ʇgıou (mcxuə akrəzfo) psəɜuꝑ, aɜtaʈarakua zegıə rɸə itazar alşoiţ. aɜənra axnagoiţ aɜtaʈara açan aləkı iaguəlalanə.

4. aapənrazə agambuzia aɜtaʈarakua zegıə rɸə acisţernei aualəri abasseini narəlaçanə irtarʈaʈuꝑ.

5. atatən planţaciakuei akolxozkuei rɸə aɜəkuʈarazə iəqaçou aɜə ʇaxərtakuagıə agambuzia rtaçaʈuꝑ.

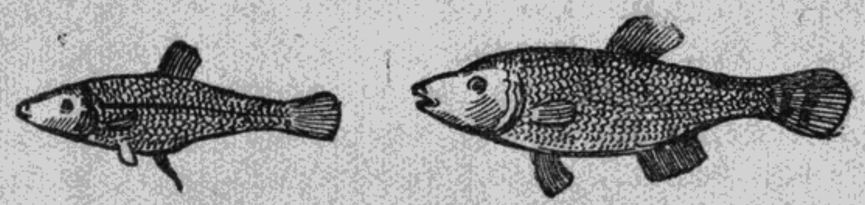

agambuzia psəɜ. arəmaraxı iəqou—arcənouꝑ. arəoıaraxı iəqou—arbaoıəuꝑ.

6. ꝑicundei, ꝑilenkovi, gagida—otobaiei iəqou aɜmax dəukua uaj azə apsəɜ gambuzia abzourala ipərxaganə iəqam.

7. aynəʈi abnaʈi akuaţakua, nasgıə aqəzkua agambuzia məcxuə indərʇoiţ.

8. agambuzia aaɜarta kətacpxıaɜei kolxozcpxıaɜei iəqazarouꝑ.

XVIII. amʇəjya zmou akubrkua rakupara.

1. akubrkua rnərʇara şəkusənaqıak (aşəkus axıənɜanaɜaaɜo) uaɸəzarouꝑ.

2. hara hɸə akubrkua abʇaapnə aɜən iʇalaxanə auꝑ işəqou; abri aamtazə uərt rəpşaarazə ckıa iguataʈuꝑ auayə dzəynou axəbrakua rkuakıtakua, ajtrakua, ananərakua

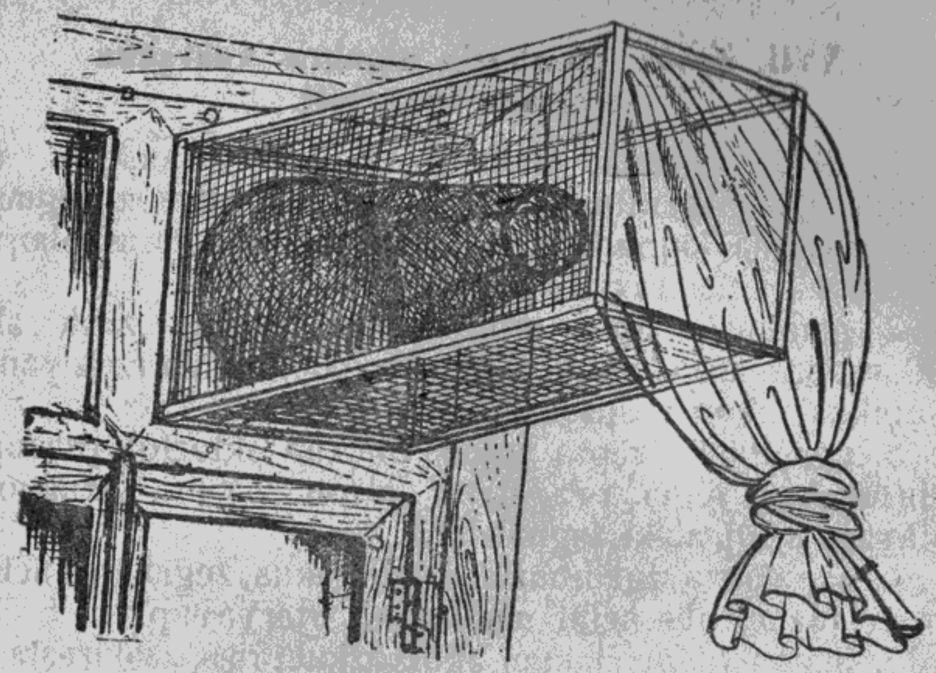

aķubərķəga apenqər aɸə iatanə.

aɲodvalkua. uərt iķnə rſra axıəmanłalam atəpkua rɸə atatən sabei, ma iɟaaķəu aᴛa bəlnə, alya ynarɥᴛuɲ; amala zaa çaqa (adaſma) psanə, aķubrə iķapso bəlᴛuɲ. zegıə ireioɲuɲ aţəyşa alya ynarɥəzar, axa abri aamtazə daara aguaɸanəzaara ataxəuɲ. alya ynarɥraanʒa afórţoɥķa (apenqər iamou axəł xuɥə) aķubrķəga apərargəlaᴛuɲ: ui alya iarłaz aķubrkua taloiţ (itapərueiţ) nas ſtaxıqa iztəçuam.

3. apxənᴛi amzkua rzə aķubrkua amaliariala daara mcxuə auaa dərɥmazayueiţ. ubri aqnəᴛ abri aamtazə uərt exıabalaķgıə uayə dəşzaxuo ala inərɟalaᴛuɲ.

4. esəmşa, uəɟarc uſtalaanʒa, uzəynou auada ckıa iguataᴛuɲ.

5. uayə daxıəſtalo auada iamou apènqərkua aķubrə ķəlzməɟşa aixaᴛə ķatakua, mamzargıə amarlia irķəlahaᴛuɲ (irpəraķnahaᴛuɲ).

6. aķubrkua uayə dərɟəzxıɥonə eiha eioɲəu aɲolog auɲ; ui aţiuli ma amarliei ialxnə iʒaxnə aķaruat iəxadərpoiţ. ui aķaltkua aguaban iaçarɸəlaᴛuɲ, aķubrə ɟəçalanə, iəɟou iməcharaᴛə.

7. abart reipş axəxıɥagakua (apenqərkua aķatakua rpəraķnahara, aɲologkua rəqaçara) abolınicakua rɸgıə

xəmpada iqaçaᴛuɲ, izban aķuzar, ua amaliaria zəxıua aɥəmazɟa əqazar, aķubrkua eiha mariala iqıſəu afaᴛ rour qaloiţ.

8. axulpçarakua aķubrkua daara mcxuə indərɟoiţ; ubri aqnəᴛ ibziouɲ uərt ɸənla rɸaxıərɟaxşa akıala haraķkua (вышки) rəqaçara.

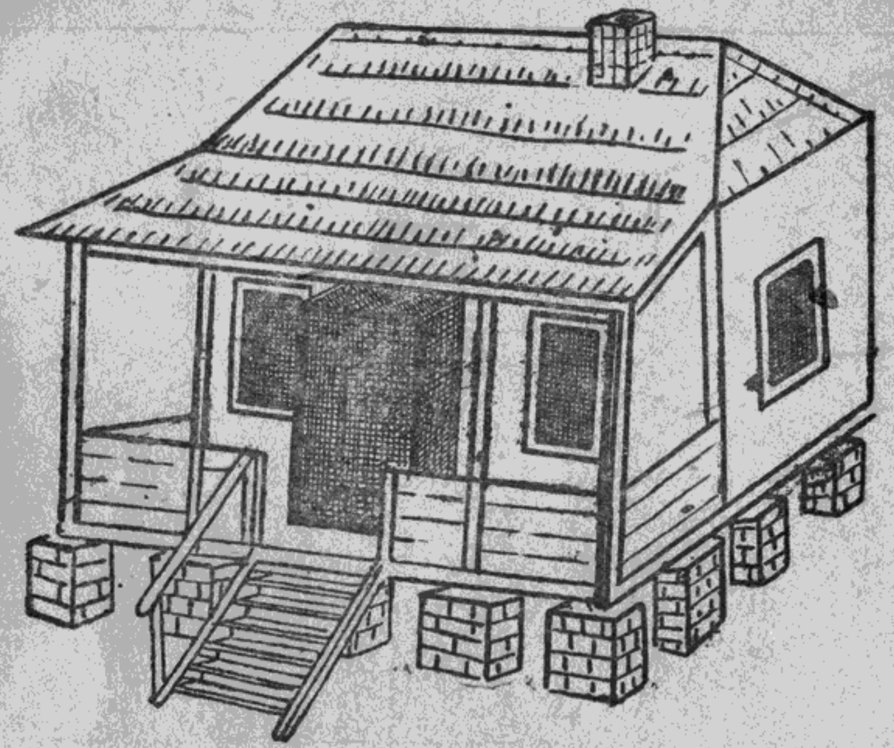

atambur zmou aynə.

9. nasgıə, ibziouɲ apxən, aķubrə xalanə iaxızəmneişa kıala haraķəķ aɸə aɟara.

10. eilķaau aķouɲ, araxu aķubrkua mcxuə işrədnagalo; enagı aħatrakuei ajtrakuei rqnə araxu aſa rəlɟɟaaua aķubrə raɟa eizanə iqaloiţ. ubri aqnəᴛ araxu rtəp aynə iazaaiguanə irgəlanə uaxənla araxu uaxı iynacalalaᴛuɲ.

XIX. adgıəl baarakua rtərbarazə auəsuᴛ dəukua.

1. apsaara raɟanə izlou adgıəlkua auəsuᴛ dəukua ɲlanla razəmyapagara—adrenaʒkuei aʒrakuei rəqaçaraləei, aʒəmyaskua rʒəſtrakua, abaarakua qamlaraᴛə auəs rzuraləei uħa ubas iəçagıgıə — ħara ataxəmķua ixuarta dəunə iəqouɲ.

БИБЛИОТЕКА

2. haztagəlou aamtazə hara ihamoup,—anxara-nçəra auəs nəquzgo auəs bartakua irxagəlakuou rəḳuṣa-məḳuṣa radiusla y-ḳilometṛḳ iaçanaḳəz adgıəl aqnə, amaliaria akuxrazə iataxkuou iarbanzaalaḳgıə auəsuṛkua aḳaḳala iagməɿḳua rəmyapgara, uals irədəzço, amaliaria açəxuala itəɿu azaḳuankua.

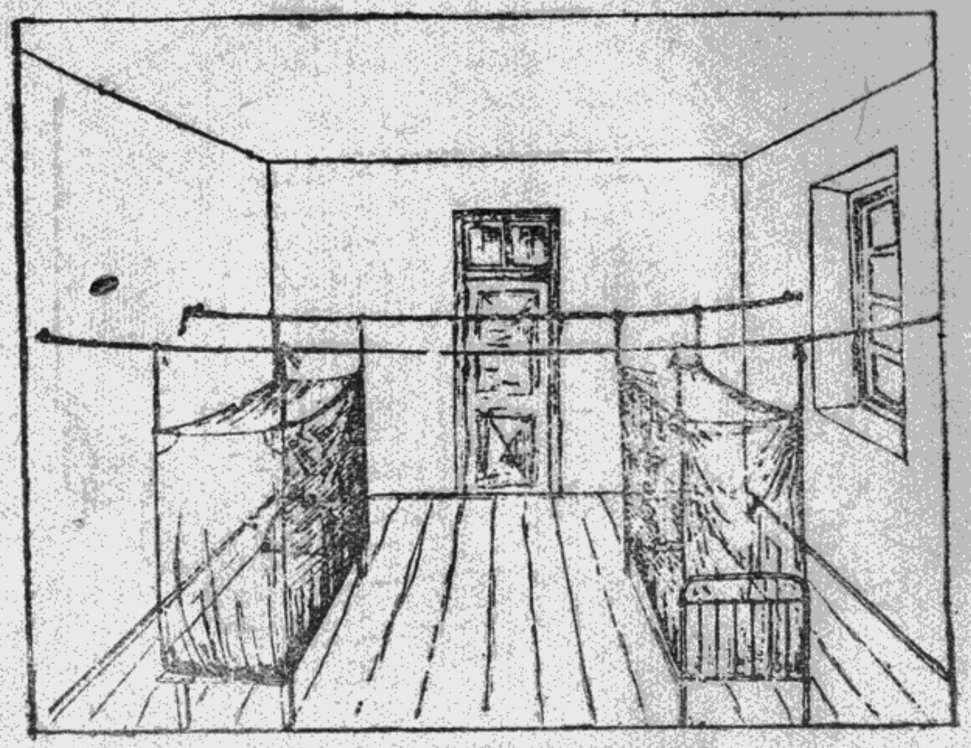

apologkua arəmaraxı—amφṛə ḳaruat iaxarpoup.
arəoпaraxı—aixaṛə ḳaruat iaxarpoup.

XX. aẓaẓala zegıə irxamṣtranə iəqou.

1. aẓaẓala zegıə irxamṣtuazaroup hara, amaliaria iaxqıanə, aguaqra dəu hzəkuło, bzeihan hara hxarala ṣaḳuu: hara amaliaria zəxqıo axıhzəmdəruazə, haṣtaφə aḳubrkua eiha izlaφiaṣa ala hnəquoiṭ.

2. axa deilḳaazar, aoıa dəzustzaalaḳgıə dłartam! ubri aqnəṛ aẓaẓala zegıə irdəruazaroup aḳonserv tanakı (коробка) itou aзə aφgıə aḳubrə aφiara ṣalṣo. abri dərnə, iṣataxəu ala hnəquar, hara ihalṣoiṭ amaliariala aɥəmazarakua daara aḳər iharmaɥər, qara-qaragıə zənзaḳ açəxua pahɿar.

Расчет по изд.

Произв. расходы — 355 р.
Редактирование — 50
Техредактир — 10 р
Оформление — 5 р
420
Налог и нац 33% — 139
Итого 559 руб

aitaga aredaḳtor m. goqua.
taḳzəpxəkuu aḳorreḳtor p. faḳala.
eiteigəeiṭ f. qanafia.

aḳıəpxırazə irətoup 3/ıı-38 ṣ. aḳıəpxı aarxarazə anapə açayup 25/ıı-38 ṣ. aḳı. af. 62 s/m., 1 ḳıəp. boпəcḳ əqoup. 34560 dət. nb. kıəp. boпəcḳ aφə. azaḳaz № 651, aṭiraz 2100, apliṭ № 78.

ap. aḥənt. iqutəɿərta aṭipografia aqua, lenin iəxıa zxəu aul. № 3

xuəda.

Бумага 93,50
Набор — 133,50
Печать — 48 —
Переплет 80
355

Вес-мог

Д-р П. С. ДЖАПАРИДЗЕ.

Что нужно знать о малярии.